

नव जनचेतना

NAWA JANACHETANA NATIONAL DAILY राष्ट्रिय दैनिक

अभिनेता राजेश हमालले विदेशी नागरिकता र पासपोर्ट लिए पनि आफ्नो पहिचानलाई जोडाइराख्न आग्रह गरेका छन् । पोर्चुगलको लिस्बनमा आयोजित 'मिड एण्ड ग्रीट' अन्तर्क्रिया कार्यक्रममा बोल्दै हमालले यस्तो बताएका हुन् । जहाँ रहे पनि, जहाँको नागरिकता र पासपोर्ट हात पारेता पनि आफ्नो पहिचान आफ्नै हुने बताए । अभिनेता हमालले दोस्रो पुस्ताका नेपालीलाई आफ्नो पहिचान सिकाउन भूमिका खेल्नुपर्ने बताए ।

आजको विचार...

नेपाली...
(दुई पेजमा)

सुरेन्द्र अवस्थी

जब कोही देशको सिमाना बाहिर जान्छ, उसले राष्ट्रियताको प्रतिनिधित्व गरेको हुन्छ । अक्टोबर २६ मा जापानको टोकियोमा हुने मिस इन्टरनेसनलमा प्रसिद्धि शाहसँग निजी नाम हुनेछैन । स्टेजमा उनलाई 'नेपाल' नामले बोलाइनेछ । 'विदेशमा गैले गल्ती गर्दा पनि नेपालकै नाम आउने भयो । विदेशमा म प्रसिद्धि शाह हुँदिन । त्यहाँ बोलाउने नाम नेपाल हुन्छ । भिन्न र्खाले दबाब हुने रहेछ, उनी भनिन्छन् । यो दबाब र आत्माविश्वासबीच मिस नेपाल इन्टरनेसनल प्रसिद्धिले अन्तर्राष्ट्रिय संस्करणको तयारी गरिरहेकी छिन् ।

□ वर्ष २८ □ अंक ८२ □ २०८० असोज २० गते शनिबार 7 October 2023, Saturday □ पृष्ठ संख्या ८ मूल्य रु ५/-

सक्षिप्त समाचार

भारतमा बाढीबाढ
मर्नेहरूको संख्या ४० पुग्यो

(रासस/एएफपी)

गुवाहाटी, भारत, असोज १९/ भारतको उत्तरपूर्वी क्षेत्रमा आएको बाढीबाढ कम्तीमा ४० जनाको मृत्यु भएको अधिकारीहरूले शुक्रबार बताएका छन् । भारतीय सेनाले बाढीमा फँसेका हजारौंको हेलिकप्टरमार्फत उद्धार गर्ने योजना बनाएको छ ।

उच्च हिमाली भूभागमा अचानक हिमताल विष्फोट भएपछि बुधबार सिक्किम राज्यको दुर्गम क्षेत्रमा हिंसात्मक बाढी आएको थियो । जलवायु विज्ञहरूले विश्वव्यापी तापक्रम बढिरहेका र हिउँ परिलन थालेसँगै यस्तै किसिमका विपत्तिहरू हिमालय क्षेत्रभर बढ्दो खतरा बन्ने चेतावनी दिएका छन् । पानीको बहाव बङ्गालको खाडीतिरको ग्रामीण इलाकामा बढ्न थालेपछि उद्धारकर्मीहरूले राति थप शव फेला पारेका हुन् । सिक्किम राज्यका उच्च अधिकारी भि बी पाठकले भने, 'अहिलेसम्म १९ वटा शव फेला परेका छन् ।' छिमेकी राज्य पश्चिम बङ्गालका एक जिल्ला मजिस्ट्रेट शामा प्रवीणले आफ्नो राज्यमा पछिल्लो तीन दिनमा थप २१ शव फेला परेको जानकारी दिए । सिक्किम राज्य सरकारका अनुसार विद्यालय, सरकारी कार्यालय र गेस्टहाउसहरूमा स्थापना गरिएका राहत शिविरहरूमा करिब आठ हजारले आश्रय लिएका छन् ।

कोशी प्रदेश : मुख्यमन्त्री कार्कीले पाउलान् त विश्वासको मत ?

रामचन्द्र रायमाझी

पाप्पा, असोज १९/कोशी प्रदेशका मुख्यमन्त्री हिक्मतकुमार कार्कीले आज दिउँसो १ बजे बस्ने प्रदेश सभा बैठकमा विश्वासको मत लिन लागेका छन् । सर्वोच्च अदालतको परमादेशले मुख्यमन्त्री नियुक्त भएका एमाले नेता कार्कीले शनिबार प्रदेशसभामा विश्वासको मत लिन लागेको प्रदेश सरकारका प्रवक्ता बद्रीकुमार कार्कीले एनजेडीलाई जानकारी दिए ।

सर्वोच्च अदालतको परमादेशपछि २२ भदौमा संविधानको धारा १६८ को उपधारा ३ अनुसार मुख्यमन्त्रीमा नियुक्त कार्कीले असोज २० भित्र विश्वासको मत लिइसक्नुपर्ने संवैधानिक बाध्यता छ । सोही अनुसार उनले आज विश्वासको मत लिन तयारी थालेका हुन् । तर मुलुकको राजनीतिमा कुनै आश्चर्यजनक परिवर्तन नआए अल्पमतमा रहेका मुख्यमन्त्री कार्कीले प्रदेशसभाबाट विश्वासको मत प्राप्त गर्न नसक्ने प्रस्ट छर । हालसम्म एमाले नेतृत्वको सरकारमा अन्य कुनै दल सामेल भएका छैनन् । अहिलेसम्म साथ दिँदै आएको ६ सांसद रहेको राप्रपाले समेत एमालेलाई समर्थन नगर्ने भएको छ । विश्वासको मत प्राप्त गर्नका लागि मुख्यमन्त्री कार्की गठबन्धन मध्येका दललाई फुटाउने रणनीतिमा देखिएका छन् । उनी माओवादी, कांग्रेस र एकीकृत समाजवादीमध्ये कुनै एउटा दलको साथ लिएर विश्वासको मत प्राप्त गर्ने रणनीतिमा रहेको एमाले स्रोतले जनाएको छ ।

९३ सदस्यीय प्रदेश सभामा एमालेका सभामुखको भूमिकामा रहेकी उपसभामुख सिर्जना दनुवारसहित ४०

सांसदको मात्रै मुख्यमन्त्री कार्कीलाई समर्थन रहेको छ । गठबन्धन दल काँग्रेसका २९, माओवादीका १३, एकीकृत समाजवादीका ४ र जसपाका १ गरी ४७ सांसद रहेका छन् । प्रदेशसभाको अंकगणित अनुसार विश्वासको मत प्राप्त गर्न मुख्यमन्त्री कार्कीसँग ३९ प्रदेश सांसदको मात्रै समर्थन देखिएको छ । गठबन्धन दल

काँग्रेसले संसदीय दलको बैठकले नै मुख्यमन्त्री कार्कीलाई विश्वासको मत नदिने निर्णय गरिसकेको छ । यसअघि राप्रपा अध्यक्ष राजेन्द्र लिङ्गदेनले एमाले नेतृत्वको सरकारलाई आफ्नो पार्टीको समर्थन नभएको प्रस्ट पारिसकेका छन् । कोशी प्रदेशमा दोस्रो पटक मुख्यमन्त्री बनेका काँग्रेसका उद्भव थापाले पछिल्लो पटक प्रदेश सभाबाट लिएको

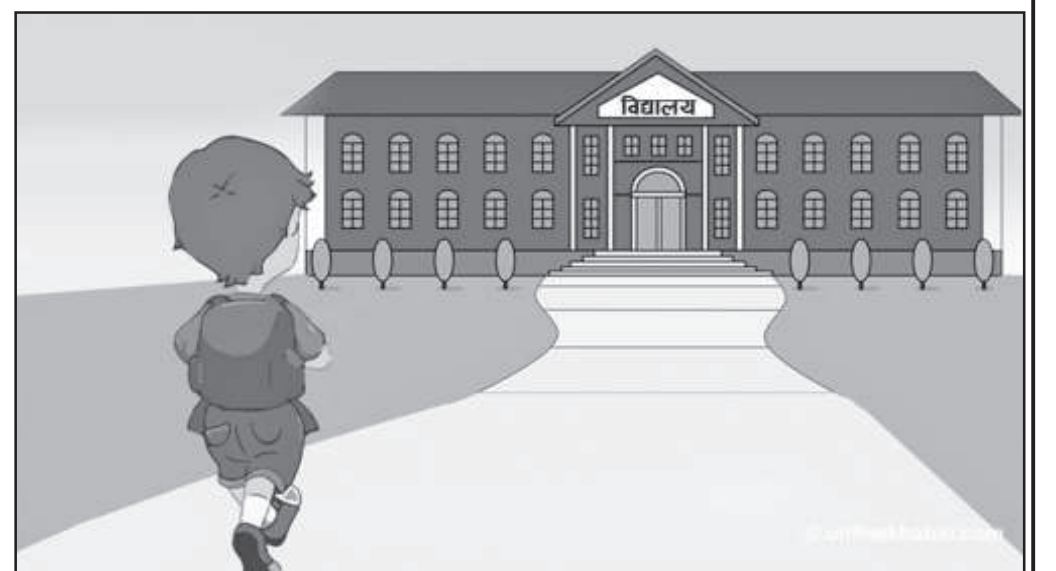
विश्वासको मत असंवैधानिक भएको सर्वोच्च अदालतले ठहर गरेपछि कार्की दोस्रो पटक मुख्यमन्त्री नियुक्त भएका थिए । यससँगै कोशीमा आठ महिनाको अवधिमा चौथो सरकार निर्माण भएको हो । सर्वोच्चले पटक-पटक संवैधानिक मान्यता स्मरण गराउँदै आए पनि दलहरू हरहालतमा सरकार

बनाउने र भत्काउने खेलमा लिप्त भएपछि कोशीमा अस्थिरता सिर्जना हुन पुगेको छ । मुख्यमन्त्री कार्की विश्वासको मत प्राप्त गर्न नसके एक महिनापछि पुनःअर्को सरकार बन्ने र दाउपेचको खेलमा त्यसले पनि विश्वासको मत हासिल गर्न नसके कोशी संवैधानिक रूपमै मध्यावधिमा प्रवेश गर्ने निश्चित छ ।

विद्यार्थीमा प्रविधिको प्रयोग बढाउँदै : दैनिक शिक्षकको कोठामा पुग्ने पर्ने नियम

गल्याङ (स्याङ्जा), असोज १९/ स्याङ्जाको भीरकोट नगरपालिका-९ साउन्दीस्थित पीपलडाँडा माध्यमिक विद्यालयमा विद्यार्थीहरू शिक्षकको कोठामा पुग्ने पर्ने नियम छ । विद्यालयले प्रविधिको उच्चतम प्रयोग गर्ने नीतिअनुसार विद्यार्थीलाई शिक्षकको कार्यकक्षमा अध्ययनका लागि पुग्ने पर्ने नियम बनाइएको विद्यालयका प्रधानाध्यापक रोमकान्त न्यौपानेले जानकारी दिए ।

उनले आवश्यक शैक्षिक सामग्री, प्रयोगशाला, ल्याब, कम्प्युटर, इन्टरनेट, प्रोजेक्टर, स्मार्ट बोर्डसहित व्यवस्थापन गरिएको विषयका लागि शिक्षकको कार्यकक्षमा विद्यार्थी अध्ययनका लागि जाने गरेको बताए । प्रधानाध्यापक न्यौपानेले एकदेखि कक्षा तीनसम्म ग्रेडिड प्रणालीबाट शिक्षण सिकाइ क्रियाकलाप भएको भन्दै चारदेखि कक्षा १० सम्म प्रविधिको उच्चतम प्रयोगसहित शिक्षण सिकाइ क्रियाकलाप सञ्चालन भएको बताए । 'हामीसँग पर्याप्त कक्षा कोठा भएकाले सबै विषय शिक्षकको प्रविधि जडित आवश्यकता अनुसार प्रयोगशाला र शैक्षिक सामग्री राखेर आ-आफ्नै

कार्यकक्ष बनाइएको छ', उनले भने, 'चार कक्षा देखि १० कक्षा सम्मका सबै विद्यार्थी घण्टीअनुसार विषय शिक्षक कहाँ गएर अध्ययन गर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ ।' शान्त वातावरण, रमणीय दृश्य, उचित खेलमैदान, शुद्ध पिउनेपानी, शौचालयको राम्रो व्यवस्था र प्रविधिको अधिकतम प्रयोगले विद्यार्थीको आकर्षण बढ्दै गएको प्रधानाध्यापक न्यौपानेको भनाइ छ । उनले यो विद्यालयमा गत आर्थिक वर्षमा 'आइसिटी कार्यक्रम'

योजनाका लागि छनोट भएर कार्यक्रम लागू भएको बताए । यो विद्यालय ५६ वर्ष पुरानो हो भने यहाँ हाल १८ शिक्षक तथा कर्मचारी कार्यरत छन् । एक सय ४० विद्यार्थी अध्ययनरत यस विद्यालयमा चार हजार पुस्तकसहितको पुस्तकालयसमेत छ । सोही विद्यालयमा कक्षा ९ मा अध्ययनरत छात्रा तुलसी तिवारीले विद्यालयमा नयाँ शिक्षण सिकाइ पढाई सुरुआत भएपछि आफुलाई पढाइप्रति जाँगर चल्दै गएको

बताइन् । उनले आफूले नजानेका विषयवस्तु शिक्षककै कार्यकक्षमा बसेर कम्प्युटरमा खोज्न पाउँदा ऊर्जा मिले गरेको बताइन् । 'गणित विषयको सन्दर्भ सामग्री पर्याप्त छैन, त्यसलाई बढाए हामीलाई सहज हुने थियो', तिवारीले भनिन्, 'साना कक्षाका भाइबहिनीहरूका लागि समेत उच्च प्रविधि पर्याप्त शैक्षिक सामग्री सहित पढाउन आवश्यक छ ।' (...बाँकी अन्तिम पेजमा)

सुविधा सम्पन्न घर भाडामा

सुन्दर नगर तानसेनको कैलाशनगरस्थित "होटल रानीमहल" नजिकै हिमश्रृंखलाको दृश्यावलोकन गर्न मिल्ने, गाडेन र पार्किङ्गको समेत व्यवस्था भएको, एट्याच बाथरूम, तातो चिसो पानीको व्यवस्था भएको घर भाडामा छ ।

सरकारी, गैरसरकारी कार्यालय, होमस्टे, रेष्टुरेण्ट समेत सञ्चालन गर्न मिल्ने, कम्पाउण्ड भएको घर भाडामा लिन इच्छुक संघ, संस्था, व्यक्ति वा परिवारले निम्न नम्बरमा सम्पर्क गर्नुहोला ।

सम्पर्क नं : ९८४७५९७७७०

सम्पादकीय

पर्यटक बढाउन खै ध्यान ?

कोभिड महामारीका कारण थिलो-थिलो परेको पर्यटन व्यवसायी अहिले तन्निन खोज्दै छ तर, पनि नेपालमा जसरी पर्यटक भित्रिनुपर्छ, त्यति पर्यटक आउन सकेका छैनन् । सन् २०२२ मा विदेशबाट ६ लाख १४ हजार पर्यटक भित्रिए, जुन संख्या कोभिड अघि सन् २०१५ को तुलनामा ६५ प्रतिशत मात्र हो । कोभिडले उकुसमुकुस भएर बसेका पर्यटक धमाधम विश्वव्यापी भ्रमणमा निस्किएका बेला यो संख्या अपेक्षित होइन । अहिलेसम्मको पर्यटक आगमन दरलाई हेर्दा यो वर्ष सरकारले राखेको लक्ष्य पूरा हुने सम्भावना न्यून देखिएको छ । सरकारले यो वर्ष १० लाख पर्यटक नेपाल ल्याउने लक्ष्य राखेको छ । सेप्टेम्बरसम्म ६ लाख ५२ हजार विदेशी पर्यटक नेपाल भित्रिएका छन् । यही हिसाबले लक्ष्य पूरा हुने सम्भावना न्यून देखिएको हो । विश्वका पर्यटकीय देशहरूले लय समात्न थालिसकेका छन् । कोभिड अघि पर्यटनलाई त्यति प्राथमिकतामा नराखेका देशहरूले पनि यतिबेला पर्यटक तान्न आक्रामक ढंगले लागिरहेको देखिन्छ । तर, विश्व पर्यटनबाट फाइदा लिन नेपालले समातेको गति भने अत्यन्तै सुस्त देखिएको छ । यो अत्यन्त दुखको कुरा हो । सरकारी नीति र निजी क्षेत्रको बेवास्ताका कारण अझै पनि पर्यटन क्षेत्र सुस्ताएको छ ।

आजको दिनमा विश्वको पर्यटन कसरी अगाडि बढिरहेको छ, त्यो ट्रेन्डलाई क्याचअप गर्नेतर्फ केन्द्रित हुनुपर्छ । हामी बदलिँदो विश्व पर्यटनको ट्रेन्ड समाएर अगाडि बढ्न सक्छौं भने मात्र हाम्रो पर्यटन उद्योगले फस्टाउने मौका पाउँछ । मुलुकभर स्तरीय होटल तथा रिसोर्ट निर्माण भइरहेका छन् । पूर्वाधारमा प्रत्येक वर्ष लगानी थपिइरहेको अवस्था छ, तर उनीहरूले पनि अन्तर्राष्ट्रिय पर्यटन प्रवर्द्धनमा जोड दिन सकेका छैन । होटल बनाउन पाँच अर्बसम्म खर्च गर्ने तर होटलको प्रचार-प्रसार गर्न पाँच लाख पनि खर्च गर्न डराउने ? यस्तो अवस्थाले पर्यटन फस्टाउन सक्दैन । निजी क्षेत्रले अन्तर्राष्ट्रिय मार्केटिङमा दिल खोलेर खर्च गर्नुपर्छ । पर्यटक आउनका लागि पूर्वाधार निर्माण भएर मात्र हुँदैन । मुख्य विषय पर्यटकलाई आकर्षित गर्न सक्नुपर्छ । पर्यटक धेरै ल्याउन नसकेको मात्र होइन, आएका पर्यटकलाई पनि महँगोमा सेवा बेच्न सकेका छैनौं । पर्यटकको खर्च र बसाइ अवधि बढाउन सके पनि अहिले आएका पर्यटकबाट थप राहत हुने थियो । त्यस्तो वातावरण पनि बनाउन सकिएको छैन । यसर्थ पर्यटकहरू वृद्धि गरी पर्यटन क्षेत्रको विकासका लागि सरकार र निजी क्षेत्रको ध्यान जान जरुरी छ ।

f Opinion @ Social Network f

मुस्किल भएर नै जिन्दगी भनिएको हो, सुन्दर भएको भए त सपना भनिन्थ्यो । (प्रेम न्यौपानेको फेसबुक स्टेटस <https://www.facebook.com/prem.neupane>)

यो स्तम्भमा सामाजिक संजालमा पोस्ट गरिएका धारणाहरू राख्नेछौं । यसका लागि हाम्रो फेसबुक पेज www.facebook.com/shitalapati मा लगउन गर्न सक्नुहुनेछ ।

नवजन्म जन्मदिनको रूपमा तपाईंसाभु आईरहेको छ । यो पत्रिका अठ्ठ स्तरीय अनि पठनीय बनाउनको लागि तपाईंहरूको अमूल्य सुझावहरूको हामीलाई अत्यन्तै जरुरी छ । पाठकवृन्द तपाईंका सुझावहरू दिई हामीलाई सहयोग गर्नुहोस् । तपाईंको हामी अनुरोध गर्दछौं ।

नवजन्म जन्मदिनको रूपमा तपाईंसाभु आईरहेको छ । यो पत्रिका अठ्ठ स्तरीय अनि पठनीय बनाउनको लागि तपाईंहरूको अमूल्य सुझावहरूको हामीलाई अत्यन्तै जरुरी छ । पाठकवृन्द तपाईंका सुझावहरू दिई हामीलाई सहयोग गर्नुहोस् । तपाईंको हामी अनुरोध गर्दछौं ।

Table with 2 columns: Location/Category and Contact Info. Includes 'प्रहरी कार्यालय', 'अस्पताल कार्यालय', 'महत्त्वपूर्ण टेलिफोन'.

नेपाली युवा नेताले बिराएको बाटो

सुरेन्द्र अवस्थी

युवा नेताहरू तरकारी किसानको खेतमा गएर उसका पीडा व्यथा सुन्दैनन् बरु उनीहरूको तस्कर हरूसँग रात्रि भोज गरिरहेको तस्बिर देखिन्छ । कुनै पनि युवा नेता त्रिभुवन विमानस्थलमा गएर विदेशिँदै गरेका युवा युवतीसँग कुराकानी गर्दैनन् । चुनावको बेला उकाली ओराली गर्दै भोट माग्नु गाउँघर पुग्नेहरू चुनाव जितेपछि गरिब जनातासँग उकाली ओराली कहिल्यै हिँड्दैनन् । तराईका उखु किसानका व्यथा सुन्न उनीहरूको घरमा गएको खबर जनताले सुन्न पएका छैनन् । तुइन चढेर स्कूल जाने नानीबाबुहरूसँग २-४ घण्टा बिताउन कुनै पनि युवा नेताले भ्याएका छैनन् ।

नेपाली युवा पुस्तालाई राजनीतिमा अगाडि आउन र जनमानसले पत्याउन निकै कठिन अवस्था छ । राजनीतिमा प्रवेश गर्नु पहिले नेपालको भौगोलिक अवस्था, हावापानी र आर्थिक तथा सांस्कृतिक अवस्थाबारे बुझ्न आवश्यक हुन्छ । तर युवा पुस्ताले यी पक्षका बारेमा स्थानीय तहमै गएर बुझ्न चाहेको देखिँदैन । उनीहरू केवल विरासतको राजनीतिका लागि मात्र प्रतिस्पर्धामा आएका छन् । राजनीतिक विरासत जस्तोसुकै उच्च भए पनि नेपालको भूगोल, नेपाली जनजीवन, गरिबी र आर्थिक समस्याबारे पूर्ण ज्ञान नभई गहन राजनीतिक ज्ञान आर्जन गर्न सकिँदैन । यस्तो ज्ञान आर्जनका लागि भारतीय एक युवा नेताले गरेको प्रयास यहाँ उल्लेख गर्नु उचित देखिन्छ ।

ठूलो राजनीतिक विरासत भएको परिवारबाट आएका राहुल गान्धीले ३४ वर्षको उमेरमा इन्डियन नेसनल कांग्रेसबाट आफ्नो राजनीतिक यात्रा सुरु गरे । ५३ वर्षका राहुल गान्धीका जिजू हजुरबुवा पण्डित जवाहरलाल नेहरू, हजुरआमा इन्दिरा गान्धी र बुवा राजीव गान्धी भारतका पूर्वप्रधानमन्त्री हुन् । विश्व प्रख्यात हार्बर्ड तथा क्याम्ब्रिज जस्ता विश्वविद्यालयबाट उच्च शिक्षा हासिल गरेका उनले कलामा एमफिल गरेका छन् । बहुप्रतिभाशाली उनमा बुवा राजीव गान्धी जस्तै जहाज उडाउने कला छ भने खेलकुदमा पनि उत्तिकै रुचि राख्ने उनी जापानी मार्शल आर्ट आइकिडो ब्याक बेल्ट हुन् । उच्च शिक्षापछि लन्डनमा जागिर गर्दै भारत फर्किएर केही समय आफ्नै व्यवसाय सुरु गरेका थिए उनले । त्यसपछि सन् २००४ मा पूर्णरूपमा राजनीतिमा आई सन् २०१७ देखि २०१९ सम्म इन्डियन नेसनल कांग्रेसको अध्यक्ष भइसकेका उनीमा राजनीतिक परिपक्वता भने थिएन । उनका भाषणहरू विपक्षी दलका निम्ति कटाक्ष गर्ने राम्रो खुराक बन्थे । उच्च शिक्षा हासिल गरेको एउटा युवा नेताले बोलेको कुरा सुन्दा कस्तो लायथो भने उनलाई कसैले जबर्जस्ती राजनीतिमा अल्फाइदिएको छैन । मानौं एउटा व्यापारीले आफ्नो पुख्र्यौली व्यापार अगाडि बढाउन जसरी आफ्नो ज्येष्ठ पुत्रलाई जबर्जस्ती सीईओ नियुक्त गर्दछ । उनका अभिव्यक्तिमा न कुनै तर्क हुन्थ्यो न कुनै जनाताको सरोकारको विषय लुकेको हुन्थ्यो । सार्वजनिक कार्यक्रम होस्, सदनको बैठक वा पत्रकार सम्मेलन, उनी मनलादी बोलथे । अनि हाँस्यको पात्र बन्थे । उनका अभिव्यक्ति अहिले पनि सामाजिक सञ्जालमा प्रयोग गरिन्छन् । कुनै तुकबिनाका उनका अभिव्यक्तिले गर्दा विपक्षी दल (अहिलेको सत्तापक्ष लगायत अरू) तथा भारतीय जनताले उनलाई पप्पु भनेर खिल्ली उडाउने गर्दथे । सन् २०२२ सेप्टेम्बर ७ मा उनै राहुल गान्धी भारतको कन्याकुमारीबाट काश्मीरसम्मको पैदल यात्रा गर्ने निधो गर्दछन् । त्यो यात्राको नाम दिन्छन् 'भारत जोडो यात्रा' । यो यात्रा सुरु गर्नुभन्दा पहिला राहुल गान्धी भारतमा मेहज एक मजाकको

पात्रका रूपमा हेरिन्थे । यात्राका क्रममा उनी दिनहुँ आफ्ना कार्यकर्तासँग २५ देखि ३० किमि हिँड्थे र राति परेपछि सडक नजिकैको कुनै एउटा स्थानमा आफ्ना लागि विशेष गरी तयार पारिएको गाडीमा रात बिताउँथे । यो यात्राको पनि विपक्षी दल (अहिलेको सत्तापक्ष लगायत अरू) अनि सत्तापक्षको चप्लुसी गरी नथाक्ने भारतीय मिडियाहरू खिल्ली उडाउँथे । राहुल भने भारत जोडो यात्रामा अग्रसर हुँदै गए । यात्राका क्रममा उनले राजनीति केका लागि अनि कसका लागि गरिन्छ भन्ने दिनानु दिन बुझ्दै गए र यथार्थमा देश अनि जनातालाई बुझ्ने मौका पाए ।

उच्च घरानाका उनले सायद यो यात्राभन्दा पहिले कहिल्यै पनि सडकमा हिँड्ने, गरिबसँग भलाकुसारी गर्ने मौका पाएका थिएनन् होला । यात्रामा सानाठूला, महिला-पुरुष, के वृद्ध वृद्धा, युवायुवती, किसान, मजदुर सबैसँग विभिन्न ठाउँमा भेट्दै उनीहरूसँग कुरा गर्दै उनी यात्रामा अगाडि बढे । धुलो, धुवाँ, गर्मी, चिसो, फरी, हिउँ सबै खाले प्रतिकूल मौसम अनि परिस्थितिको सामना गर्दै उनी हिँडिरहे र आफूले तय गरेको ४०८० किमिको भारत जोडो यात्रा १३५ दिनमा काश्मीर पुगेर सम्पन्न गरे । यात्रापछि उनी संसदा आएर निमुखा जनाताका आवाज, भ्रष्टाचारका मुद्दा, मूल्य वृद्धिका मुद्दा, बेरोजगारीका मुद्दा, गरिब किसानका मुद्दा सशक्त रूपमा उठाउँन थाल्छन् । संसदा बाहेक कहिले उनी जे एनयूमा गएर छात्रछात्राहरूसँग कुराकानी गर्दै उनीहरूसँग खाना खान्छन् । कहिले ट्रक चालकसँग बसेर कुराकानी गर्दै ट्रकको यात्रा गर्छन् त कहिले मोटरसाइकल मेकानिकसँग काम गर्दै कुराकानी गर्छन् । कहिले गरिब किसानका खेतमा गएर रोपाई गरी उनीहरूले पकाएको खाना खान्छन्, त कहिले मोटरसाइकल चढेर लडाखको यात्रा गर्छन् । उनी गरिब, किसान,

महिलहरूसँग दिल्ली घुमाई आफ्नो निजी निवासमा बोलाएर दिवा भोज दिन पनि भ्याउँछन् । उनी गरिब किसानले सञ्चालन गरेको सञ्जीमन्डीमा गएर किसानका समस्या सुन्न थाल्छन् । यति मात्रै होइन उनी रेलवे प्लेटफर्ममा गएर भरियाको पहिरन लगाई उनीहरू जस्तै भारी उठाउँछन् । स्वदेशमा मात्रै होइन उनी विदेशमा पनि भारतीय मुलका ट्रक चलाकहरूसँग उनीहरूकै ट्रकमा यात्रा गर्नु सुरक्षा खतराका बीच यो सब गर्नुको उनको अभीप्राय देश र जनातालाई बुझ्न खोज्नु नै हो । 'भारत जोडो यात्रा' पछिका राहुल गान्धीलाई अहिले वक्ताका रूपमा आमन्त्रण गर्ने विदेशका विदेशी विश्वविद्यालय तथा विदेशी मिडियाहरूको लर्को छ । यो एक वर्षको अन्तरालमा राहुल गान्धीमा ठूलो परिवर्तन पक्कै आएको छ । यति छोटो समयमा एउटा व्यक्तिले अफूमा यस्तो ठूलो परिवर्तन ल्याउन सक्नु पनि सद्धानीय हो । 'भारत जोडो यात्रा' पछिका राहुल गान्धी धेरै नै बदलिएका छन् र उनको बोलीमा गहिराइ अनि पाकोपन आएको छ ।

राहुल गान्धीबाट नेपालका युवा नेताहरूले सिक्नु पर्ने कुराहरू धेरै छन् । प्रायः नेपालका सबै प्रमुख पार्टीहरूमा राहुल गान्धीकै उमेरका नेताहरू प्रशस्त छन् । उनीहरू धेरै जसो जहाँजहाँ उड्छन् अनि सुविधा सम्पन्न सहर बजारका कार्यक्रममा जान्छन् । जतिसक्यो छिटो काठमाडौं फर्किन्छन् । कहिल्यै पनि कुनै पार्टीका युवा नेताहरू नेपालका कुना कान्द्रा गएर गरिब निमुखाको माफमा बसेको सुनिँदैन । उनीहरू आफ्ना भ्रातृ संगठनहरूले आयोजना गर्ने कार्यक्रममा जान्छन् अनि फूल, माला र खादा गलामा भिर्छन् र सेल्फी खिचनमै व्यस्त हुन्छन् । कुनै पनि पार्टीका युवा नेताहरू जुम्ला, हुम्ला, डोल्पा, दार्चुला, ताप्लेजुङ, सप्तरी, सिरहा आदि

जिल्लाहरूका गरिबसँग २, ४ घण्टा बसेर उनीहरूका समस्या सुनेको खबर न त सञ्चार माध्यममा आउँछ, न त सामाजिक सञ्जालमा नै आउँछ । आफूलाई भविष्यको देशको कार्यकारी देख्ने युवा भनउँदा नेताहरूले साँच्चिकैको नेपाल बुझ्न उच्च जीवन शैली भएका जनातासँग होइन, गरिब निमुखा नेपाली जनातासँग समय बिताउनु पर्दैन र ? सर्वहारा वर्गको आवाज उठाउँछौं भन्ने पार्टी, जसले गरिब जनाताको दुई छाकमध्येको एक छाक भात खाएर जनयुद्ध लड्यो त्यो पार्टीका नेताहरूले त चुनावबाहेक जनतामा जाने बाटो नै बिर्सि सकेका छन् । युरोप अनि अमेरिकी देशहरूमा जान लालायित हुने युवा नेताहरू आफ्नो देशका विकट जिल्लामा जाने प्रयास गरेको कहिल्यै सुनिँदैन । कर्णालीका गरिबहरूले हिँड्ने गोरेटो बाटो हिँडेको खबर कहिल्यै सुनिँदैन । कुनै पनि नेताले किसानको खेतमा गएर रोपाई गर्दै उसको कुरा सुनेको खबर सुनिँदैन । कुनै पनि युवा नेत्रीले गाउँमा घाँस काट्ने किसान महिलाका साथमा बसेर भलाकुसारी गरेको, खेतबारीमा बसेर उनीहरूसँग खाजा खाएको सुनिँदैन, देखिँदैन । तर भाउजू र मेडमहरूका पछि दौडिएका खबर प्रशस्तै सुनिन्छ । युवा नेताहरू तरकारी किसानको खेतमा गएर उसका पीडा व्यथा सुन्दैनन् बरु उनीहरूको तस्करहरूसँग रात्रि भोज गरिरहेको तस्बिर देखिन्छ । कुनै पनि युवा नेता त्रिभुवन विमानस्थलमा गएर विदेशिँदै गरेका युवा युवतीसँग कुराकानी गर्दैनन् । चुनावको बेला उकाली ओराली गर्दै भोट माग्नु गाउँघर पुग्नेहरू चुनाव जितेपछि गरिब जनातासँग उकाली ओराली कहिल्यै हिँड्दैनन् । तराईका उखु किसानका व्यथा सुन्न उनीहरूको घरमा गएको खबर जनताले सुन्न पएका छैनन् । तुइन चढेर स्कूल जाने नानीबाबुहरूसँग २-४ घण्टा बिताउन कुनै पनि युवा नेताले भ्याएका छैनन् । यो सबभन्दा फरक बरु उनीहरू सहर बजारका कार्यक्रममा युरोप अनि अमेरिकी विकास मोडेलको सपना बर्बाउनुहुन्छ ।

नेपालको विकास अनि समृद्धिको सपना देखाउनेहरूले अब पहिले जनतालाई आधारभूत विकासको महसुस गराउन सक्नु पर्छ । त्यो विकास जनतामाभन नपुगीकन काठमाडौं अनि देशका ठूला सहरका उच्च घरानाहरूसँग उठबस गरेर मात्रै हुनेवाला छैन भन्ने कुरो कहिले बुझ्ने ? नेपालका लागि आफ्नै विकास मोडेल हुनुपर्छ र त्यो विकास मोडेल बनाउन यथार्थमा जनाता अनि देशको भूगोलसँग घुलमिल भएर मात्रै सम्भव छ भन्ने कुरोको ज्ञान उनीहरूमा कहिले आउने ? साँच्चिकै देश विकास गर्ने मनशाय यदि नेपालका राजनीतिक दलका युवा नेतामा छ भने उनीहरूले आफूलाई परिवर्तन गर्नु जरुरी छ । चाहने र आँट गर्ने हो भने आफूमा ठूलो परिवर्तन ल्याउन सकिन्छ भन्ने दृष्टान्त हेर्न छिमेकी मुलुकका राहुल गान्धीलाई हेरे पनि पुग्छ ।

-रातोपार्टी डटकम

Table with 2 columns: Location/Category and Contact Info. Includes 'रेडक्रस क्लब', 'रेडक्रस अर्गनाइजेशन', 'रेडक्रस सभ्यता'.

Table with 2 columns: Location/Category and Contact Info. Includes 'मेघ', 'वृष', 'मिथुन', 'कर्कट', 'सिंह', 'कन्या'.

साहित्य दर्पण

हाँस्यव्यङ्ग्य

नगिता राई लेप्चा

कुकुरको पुच्छर

म बसेकी सहर विशाल र भव्य छ । तर यो सहरको छातीभरि हिलो बोकेको छ । मानिसहरूको भीड जताततै । गाडी, ट्रक, टोटो, अटो, बाइकको दुगुराइ । डिजेल, पेट्रोल धुँवा । एम्बुलेन्स, फायर ब्रिगेड, नेताहरूका गाडीको एक किसिमको ह्वॉ...ह्वॉ । ट्रफिक पुलिस ट्रफिक सम्हाल्दा हैरान छन् । फुटपाथभरि दोकानै-दोकानै । मेरो सहरमा फुटपाथमा हिँड्छु भन्ने नसोच्दा पनि हुन्छ । बजार, बाटा कतै पनि खुट्टा टेक्ने ठाउँ छैन । बसको अवस्था उस्तै छ । यात्रीहरू बसको गेटैमा चमेराजस्तो भुण्डिएर आफ्नो गन्तव्यस्थलमा गइरहेका छन् । सबैलाई हतार । फुसद कसैलाई छैन यहाँ । सबै आफ्नै धुनमा हिँडिरहेका छन् । कसैलाई कसैको वास्ता र परवाह छैन ।

हामी कुन कस्तो भइसकेका छौं । वायु, शब्द, राजनैतिक तथा तँ तँ र म मको दूषणले यो मेरो विशाल र भव्य सहरलाई साइनोसाइटिस भएको छ । दयाबन्ध नाक छ तर घ्राण शक्ति छैन । गुलाबको सुगन्ध नाकमा पस्दैन, माछा बजारको कुहेको दुर्गन्ध पनि यो नाकको दुलामा पस्दैन । यो सहरमा हिँड्ने सबैको नाक थैतर भएको छ । आँखा छन् । दुइ-दुइ वटा । तर दृष्टि छैन । दाही सेभिड गर्ने बेलामा यहाँका पुरुषहरू दिनमा एकैपल्ट मात्र ऐना हेर्ने गर्छन् । अन्ती वान टाइम् । यो सहरमा आँखा-आँखा जुड्छन् । स्त्रीहरू धेरैपल्ट ऐना हेर्ने गर्छन् । कहिले केशराशी, कहिले सर्वाङ्ग शरीर । कहिले वाओँठ । यसबेला स्त्रीहरू अत्यन्तै व्यस्त देखिन्छन् । आफ्नै धुनमा हिँड्दा-हिँड्दै भीडहरूमा आफ्नै लोभने ठानी आफ्नै लोभनेलाई तिरस्कार गर्छन् । छुट्टै आँखाले हेरिदिन्छन् । यहाँको नामी स्कूलबाट बसमा आएको छोरोलाई तान्दै ल्याएर आमाले सोधिन्छन्- तँ को होस् ? छोरो मलिन स्वरमा भन्छ- मैले त बसबाट ओर्लिनै बित्तिकै भनिरहेछु... आण्टी मलाई कहाँ लानुहुँदछ ? तपाईंले मेरो कुरा केही सुन्नु नै भएन । फतफर्तै मलाई तानेको तानेकै गर्नुभयो ।

हामी जुन बाटामा हिँड्छौं त्यसका दुवैतिर के छ हामीलाई नै थाहा छैन । यतिसम्म कि यो सहरमा हामीले आफ्नो घर समेत नचिन्ने भइसकेका छौं । चारैतिर गगनचुम्बी ल्याट । फ्ल्याटको कुनामा जीर्ण घर । यति मात्र थाहा छ .... हाम्रो घरमा एउटा खाट छ.. एउटा टिभी । यसरी हामी दिन दिनै आफैलाई भुलक्कड हुँदै जाँदैछौं । आफैले आफैलाई नचिन्ने समय आइसकेको छ । यो विशाल सहरमा हामी यति व्यस्त भएका छौं... सामान्य कुरा सोच्ने फुसद समेत छैन । गिजा दुःख मात्र दाँत भन्ने चिज रहककछ भन्ने बुझ्छौं । कनजन्भाइटिस् भए मात्र दुइवटा आँखा रहेछन् भन्ने अनुमान हुन्छ । डाइरिया भए मात्र पेटको अस्तित्व थाहा हुन्छ । यो सहर यस्तै छ । कसैलाई कुनै कुराको अतोपत्तो छैन । देश खाएर शोष भएर आयौं भने मात्र थाहा हुन्छ देशभरि गणतन्त्र चल्दछ । जे छ त्यही रहन्छ । जे हुँदछ त्यही हुन्छ । नो चेन्ज..सबै एड इट इज । अचानक फुटपाथका दोकानहरू भत्काइन्छन् यहाँ । धुँवा नापेर चारचक्के, दुइ चक्केको लाइसेन्स खारिज गरिन्छ । दुइ चक्के,

समय समयमा विभिन्न संस्थाहरूको प्रयास सहर सफाइ अभियान । सहरलाई स्वच्छ र हरियै पार्नुपर्छ भन्ने सुगा रटाइ स्लोगान । केही ब्यानर, केही होर्डिड । यो मेरो सहर यस्तै छ । यहाँ सबै राम्रो छ । सबै ढक्क र मस्त छन् । लाखौं मच्छड, करौडौं भिगाको राजधानी मेरो सहर । सबै रोगी । रोगी जति सबै सरकारी अस्पतालमा लाम लाग्छन् । त्यहाँ पानी बाहेक सबै थोक किन्नुपर्ने अवस्था छ । भोट आउँदा हरेक नागरिकको कदर बढ्छ । हामी पनि फुर्के भएर प्राणभन्दा प्यारा नेताको नाममा बीस-पच्चीसवटा भोट हालिदिन्छौं । यो हाम्रो बहादुरी हो, वीरत्वको सिम्बल । हाम्रा पूर्खाहरूले सिमानामा बन्दुक, तोपको गोला पड्काएर, सिरुपाते खुकुरी उज्याएर शत्रुहरूलाई लेखे । अहिले हामीले यसरी नै भोट हालिदिएर विरोधी दललाई ब्यालेट बक्स युद्धमा धराशायी पार्ने गरेका छौं । भोट सकिएपछि खायो भाँडो मिल्कायो ठाँडो गर्छन् हामीलाई । हामीलाई त्यसको कुनै असर पर्दैन । किनभने हाम्रो जाति नै सहनशील संवेदनशील जाति । हामीलाई नेताहरूले ठाँडा नै बनाइसकेका छन् । भोट दिँदा फाटेको कोटजस्तो भइसकेको छ । लाटाको धोतीजस्तो भइसकेको छ हाम्रो जिन्दगी ।

चारचक्केवालको हेलमेट जाँचिन्छ । हेलमेट हुने त ठिकै छ...बाँच्यो, नहुने हेलमेटवालहरू दुइदेखि चारहजारसम्म फाइन् । समय समयमा विभिन्न संस्थाहरूको प्रयास सहर सफाइ अभियान । सहरलाई स्वच्छ र हरियै पार्नुपर्छ भन्ने सुगा रटाइ स्लोगान । केही ब्यानर, केही होर्डिड । यो मेरो सहर यस्तै छ । यहाँ सबै राम्रो छ । सबै ढक्क र मस्त छन् । लाखौं मच्छड, करौडौं भिगाको राजधानी मेरो सहर । सबै रोगी । रोगी जति सबै सरकारी अस्पतालमा लाम लाग्छन् । त्यहाँ पानी बाहेक सबै थोक किन्नुपर्ने अवस्था छ ।

भोट आउँदा हरेक नागरिकको कदर बढ्छ । हामी पनि फुर्के भएर प्राणभन्दा प्यारा नेताको नाममा बीस-पच्चीसवटा भोट हालिदिन्छौं । यो हाम्रो बहादुरी हो, वीरत्वको सिम्बल । हाम्रा पूर्खाहरूले सिमानामा बन्दुक, तोपको गोला पड्काएर, सिरुपाते खुकुरी उज्याएर शत्रुहरूलाई लेखे । अहिले हामीले यसरी नै भोट हालिदिएर विरोधी दललाई ब्यालेट बक्स युद्धमा धराशायी पार्ने गरेका छौं । भोट सकिएपछि खायो भाँडो मिल्कायो ठाँडो गर्छन् हामीलाई । हामीलाई त्यसको कुनै असर पर्दैन । किनभने हाम्रो जाति नै सहनशील संवेदनशील जाति । हामीलाई नेताहरूले ठाँडा नै बनाइसकेका छन् । भोट दिँदा फाटेको कोटजस्तो भइसकेको छ हाम्रो अवस्था । हाम्रो जीवन थाइना जस्तै भइसकेको छ । लाटाको धोतीजस्तो भइसकेको छ हाम्रो जिन्दगी । फिजिकल्ली अनि साइक्लोजिकल्ली हामीलाई नचल्ने

दुअन्नी बनाएकै हो । हामी खासमा भीरको चिण्डो हौं । हाम्रो गाउँका राईला मामा मातेका बेला जहिले पनि भन्छन्- हामी सुँगुरे जीवन बाँचिरहेका छौं ...पीगस्टाइल लिभिड । हो पनि मात्ने मान्छेहरू अकाट्य सत्य बोल्छन् । हाम्रो अवस्थाप्रति राईला मामा मातेका बेला यसरी गाउँछन् - जीवनदेखि धेरै धेरै नै थाकेर म मुर्दा भएको तिमी आज हेर ..... साँच्चै नै हामी यहाँ यो सहरमा मुर्दाकै जीवन बिताइरहेका छौं । हामीलाई भोटमा यूज मात्रै गर्छन् नेताहरू । भोट सकेर भोट जितेपछि भोटभन्दा अधि म्याउँ म्याउँ गर्नेहरू नेताहरू कुनै काम पर्दा उनलाई भेट्न जाँदा बाघजस्तै गर्जिन्छ ।

नेताको यस्तो व्यवहार देखेर अर्कोपाली तँलाई इस् भोट हाल्नुला भन्दै दारा किट्छौं । फेरि भोट आउँछ फेरि पाँच वर्षमा । हामी उनै नेतालाई जिताउन आफ्नै छर छिमेसित शत्रुता गर्छौं । जसरी हुन्छ नेतालाई जिताई छोड्छौं । यस्तो अवस्था देखेर भन्न मन लाग्छ, हामी कुकुरको पुच्छर हौं । लाख कोशिश गरेपनि वा बाह्र वर्षसम्म दुग्रीमा हालेर राखे पनि बरू दुग्री बाँगेला तर पुच्छर सोभो कहिल्यै हुन्न । गाउँ-समाजको विकास गर्छु भनी स्वतन्त्र उम्मेद्वारको रूपमा भोट माग्छन्... जित्छन् पनि । तर सामान्य पैसाको लोभमा बिक्री भएर स्वतन्त्र उम्मेद्वार पार्टीसित संलग्न हुन्छन् । यो कुकुरको पुच्छरकै नमूना होइन । हामीले हाम्रो पुच्छरलाई कुकुरकै पुच्छर बनाई छोड्यौं । यो कुकुरको पुच्छर कहिले सोभो होला ?

-समकालीन साहित्य डटकम

कथा

मणोज साठ

उमेर भर्सेस् आयु

नरेन्द्रमान असी काटिसके पनि हिजोसम्म तन्नेरीहरू जति उफ्रिउफ्री काम गर्थे । आज बिहान आफ्नै घरको करेसाबारीमा फिनामसिना काम गर्दैथिए । एकाएक असिनपसिन भएर त्यहीं ढले । उनलाई कर्डीयक अरेस्ट भएको थियो । धन्न, ठूनी दुलही, सुमित्रा आफै नर्स भएर सिपिआर गर्न जानेकी थिई । ठीक समयमा डाक्टर र उपकरणसहितको एम्बुलेन्स पनि आइपुग्यो । फण्डे पन् दिनसम्म उनलाई अस्पतालमा राखियो । बल्ल, घर फर्किने अनुमति पाएका छन् । डाक्टर भन्छन्, "उनको मुटुको कार्यक्षमता आधी भएको छ ।" आफ्नो जीवनमा सुगर र प्रेसरबाहेक केही नभोगेको मान्छेलाई दिनको थप आधा दर्जन औषधी खानु पर्ने बाध्यता आइलाग्यो । विभिन्न समाजिक घर्बाहिर गोडा टेक्न बन्देज लाग्यो । प्रत्येक सँभ उनी टोलकै एक चिया पसलमा चिया खाँदै समकक्षी बुढाहरूसित बात मार्ने गर्थे । त्यो थातथलो पनि खोसियो । आफ्नो करेसाबारीमा बिहानको दुई घन्टा समय बिताउँथे, त्यति गर्न पनि अनुमति पाएनन् । उनको अवस्था नजरबन्दीजस्तो भएको छ । बिचरा छोराबुहारीहरूले पनि के गर्नुन् ? डाक्टरको आदेश नै त्यस्तो छ, "समस्या अलि कडा नै छ । ध्यान दिनु भएन भने केही पनि हुन सक्छ ।" छोरो सहकुल खानेपानीमा प्रबन्धक छ भने बुहारी सुमित्रा सञ्जवनी अस्पतालमा कार्यरत छे । उनीहरू केही दिनसम्म नरेन्द्रमानको सेवामा अहोरात्र लागिरहे । तर कति दिनसम्म काम नगरेर बस्ने, "भुखे पेट हेवे ना गोपाला" काममा जान थाले । तथापि दिनमा तीन चारपटक भिडियो कलमार्फत् हालखबर लिइराख्छन् । साथै उनको सेवामा एक जना सुसारे राखिछोडेका छन् । नरेन्द्रमानकी श्रीमती, नन्दिनीको ज्यान आफै रोगिलो छ, घुँडाहरू काम गर्न छाडेका छन् । "यो नखाइसियोस्, त्यो मात्र खाइसियोस् । यता चिसोमा नबसियोस् । गोडामा चप्पल खेई ?" निकै कडा निगरानी छ श्रीमतीको पनि ।

बाथरूम जानलाई उठ्न खोज्दा सुसारे उफ्रिई आइपुग्छ, हात समाउन खोज्छ । बाथरूमको ढोकैमा गएर उभिदिन्छ । आधा घन्टा बित्न पाएको हुँदैन, रङ्गरूप, स्वाद ब्यै नभएको खानेकुरो आइपुग्छ । अनि नाई भन्न नमिल्ने । नाकमुख खुम्च्याएर खाने पर्ने । बिहान-बेलुका ब्लडप्रेसर, पल्सर, अक्सिजन लेबल र तामक्रम जाँचे मान्छे पनि आइराख्छ । नरेन्द्रमानको सबैभन्दा जेठो नाति, अभिमन्यु बैङ्लोरमा मास्टर्स गर्दै छ । हजुरबा सिक्किट छन् भनेर थाहा भएपछि ऊ कुँदै आयो, एक साता बसेर फर्कियो । उसलाई पनि आफ्नो परीक्षाको तैयारी गर्नु पर्ने । दुई जना नातिनातिना अर्भै छन्, उनीहरू दिनभरि स्कूलकलेजमै हुन्छन् । दिउँसोको बेला उनको छेउमा बसेर गाफिनेहरूमध्ये श्रीमतीबाहेक कोही हुँदैन । एकछिनको गफपछि श्रीमती पनि अघाउँछिन् । साँभ एकएक गरी सबै जना फर्किन्छ । हालखबर सोध्छन्, समयमै औषधी र खानेकुरो लिनुभयो कि भनेर थाहा गर्छन् । एकछिनपश्चात् सबै जना आफ्नो दुनियाँमा पुनः हराउँछन् । कोही टिभीमा व्यस्त हुन्छ, कोही कुनै मित्रको जन्मदिन अथवा वैवाहिक वर्षगाँठको पार्टीमा हिँड्छ । कोही आफ्नो कोठामा पल्टिएर साथीहरूका साथ गफिन थाल्छ । नातिनी, कृतिका कहिलेकाहीँ आफ्ना हजुरबाका साथ अलि रमाइलो गर्न खोजी भने उफ्रिई उसका अभिभावकहरूमध्ये कोही न कोही आइपुग्छ, "हजुरबालाई किन हैरान पारेकी भएका छन् । निर्देशन लिनेहरू निर्देशन ? उहाँलाई सञ्चो छैन । अस्तित्व नै सम्भाएको होइन ।" तानेर अन्यत्र लान्छ । नातागोताका मान्छे भेट्न आउँदा आँखाभरि दया र सहानुभूतिका भाव बोकेर आउँछन् । सबैको अनुहारमा बाह्र बजेको

हुन्छ, मानौं मन अँटिको मान्छेलाई भेट्न आएका होउन् । सबै जना एउटै पाराका प्रवचन दिन्छन्, "अब धेरै दायौं बायौं दिमाग नलगाउनुोस्, शरीर र मनलाई प्रयाप्त आराम दिनुोस् । ईश्वरको स्मृतिमा समय बिताउनुोस् ।" कतिपय आगन्तुक त सरोकारवाला डाक्टरभन्दा पनि दुई पाइलाअगाडि सरेर फ्री अफ कस्ट ज्ञान बाँड्छन्, "फलानो प्राणायाम गर्नुोस्, गज्जब फाइदा हुन्छ । ढिकाना सामग्री हालेको सुप पिउनुोस्, सबै समस्याको समाधान हुनेछ । फलानो महात्माको शरणमा जानुोस्, कल्याण हुन्छ ।" कोहीकोही त मन्त्र र जापको जुक्ति पनि सम्भाउँछन्, "यो मन्त्रको उच्चारण एक सय आठपटक नियमित रूपमा गर्नुोस्, सारा समस्या बेपत्ता हुनेछन् ।" नरेन्द्रमान ट्वा परेर सबैको बैठकहरूमा दिनभरि व्यस्त रहने मान्छेलाई रिमोट थिचन थाल्छन् । कार्यक्रम रोचक होस् अथवा नहोस्, भोल्गुम जानाजानी बढाउँछन् । आगन्तुक साँभे ढिट परे भने उनी आँखा बन्द गरेर त्यही पल्टिन्छन्, "टाउको दुख्यो रे ।" साँभे उराठ लागेर आयो भने युट्युबमा पचास दशक पुराना हिन्दी सिनेमा खोजेर हेर्न थाल्छन् । त्यो पनि कतिबेरसम्म ? घरि अखबार अथवा किताबमा मन भुलाउने प्रयास गर्छन् । घरि बार्दली गएर बसिदिन्छन् । बाहिरका बुहारी सुमित्रा सञ्जवनी अस्पतालमा कार्यरत छे । उनीहरू केही दिनसम्म नरेन्द्रमानको सेवामा अहोरात्र लागिरहे । तर कति दिनसम्म काम नगरेर बस्ने, "भुखे पेट हेवे ना गोपाला" काममा जान थाले । तथापि दिनमा तीन चारपटक भिडियो कलमार्फत् हालखबर लिइराख्छन् । साथै उनको सेवामा एक जना सुसारे राखिछोडेका छन् । नरेन्द्रमानकी श्रीमती, नन्दिनीको ज्यान आफै रोगिलो छ, घुँडाहरू काम गर्न छाडेका छन् । "यो नखाइसियोस्, त्यो मात्र खाइसियोस् । यता चिसोमा नबसियोस् । गोडामा चप्पल खेई ?" निकै कडा निगरानी छ श्रीमतीको पनि ।

बाथरूम जानलाई उठ्न खोज्दा सुसारे उफ्रिई आइपुग्छ, हात समाउन खोज्छ । बाथरूमको ढोकैमा गएर उभिदिन्छ । आधा घन्टा बित्न पाएको हुँदैन, रङ्गरूप, स्वाद ब्यै नभएको खानेकुरो आइपुग्छ । अनि नाई भन्न नमिल्ने । नाकमुख खुम्च्याएर खाने पर्ने । बिहान-बेलुका ब्लडप्रेसर, पल्सर, अक्सिजन लेबल र तामक्रम जाँचे मान्छे पनि आइराख्छ । नरेन्द्रमानको सबैभन्दा जेठो नाति, अभिमन्यु बैङ्लोरमा मास्टर्स गर्दै छ । हजुरबा सिक्किट छन् भनेर थाहा भएपछि ऊ कुँदै आयो, एक साता बसेर फर्कियो । उसलाई पनि आफ्नो परीक्षाको तैयारी गर्नु पर्ने । दुई जना नातिनातिना अर्भै छन्, उनीहरू दिनभरि स्कूलकलेजमै हुन्छन् । दिउँसोको बेला उनको छेउमा बसेर गाफिनेहरूमध्ये श्रीमतीबाहेक कोही हुँदैन । एकछिनको गफपछि श्रीमती पनि अघाउँछिन् । साँभ एकएक गरी सबै जना फर्किन्छ । हालखबर सोध्छन्, समयमै औषधी र खानेकुरो लिनुभयो कि भनेर थाहा गर्छन् । एकछिनपश्चात् सबै जना आफ्नो दुनियाँमा पुनः हराउँछन् । कोही टिभीमा व्यस्त हुन्छ, कोही कुनै मित्रको जन्मदिन अथवा वैवाहिक वर्षगाँठको पार्टीमा हिँड्छ । कोही आफ्नो कोठामा पल्टिएर साथीहरूका साथ गफिन थाल्छ । नातिनी, कृतिका कहिलेकाहीँ आफ्ना हजुरबाका साथ अलि रमाइलो गर्न खोजी भने उफ्रिई उसका अभिभावकहरूमध्ये कोही न कोही आइपुग्छ, "हजुरबालाई किन हैरान पारेकी भएका छन् । निर्देशन लिनेहरू निर्देशन ? उहाँलाई सञ्चो छैन । अस्तित्व नै सम्भाएको होइन ।" तानेर अन्यत्र लान्छ । नातागोताका मान्छे भेट्न आउँदा आँखाभरि दया र सहानुभूतिका भाव बोकेर आउँछन् । सबैको अनुहारमा बाह्र बजेको

हुन्छ, मानौं मन अँटिको मान्छेलाई भेट्न आएका होउन् । सबै जना एउटै पाराका प्रवचन दिन्छन्, "अब धेरै दायौं बायौं दिमाग नलगाउनुोस्, शरीर र मनलाई प्रयाप्त आराम दिनुोस् । ईश्वरको स्मृतिमा समय बिताउनुोस् ।" कतिपय आगन्तुक त सरोकारवाला डाक्टरभन्दा पनि दुई पाइलाअगाडि सरेर फ्री अफ कस्ट ज्ञान बाँड्छन्, "फलानो प्राणायाम गर्नुोस्, गज्जब फाइदा हुन्छ । ढिकाना सामग्री हालेको सुप पिउनुोस्, सबै समस्याको समाधान हुनेछ । फलानो महात्माको शरणमा जानुोस्, कल्याण हुन्छ ।" कोहीकोही त मन्त्र र जापको जुक्ति पनि सम्भाउँछन्, "यो मन्त्रको उच्चारण एक सय आठपटक नियमित रूपमा गर्नुोस्, सारा समस्या बेपत्ता हुनेछन् ।" नरेन्द्रमान ट्वा परेर सबैको बैठकहरूमा दिनभरि व्यस्त रहने मान्छेलाई रिमोट थिचन थाल्छन् । कार्यक्रम रोचक होस् अथवा नहोस्, भोल्गुम जानाजानी बढाउँछन् । आगन्तुक साँभे ढिट परे भने उनी आँखा बन्द गरेर त्यही पल्टिन्छन्, "टाउको दुख्यो रे ।" साँभे उराठ लागेर आयो भने युट्युबमा पचास दशक पुराना हिन्दी सिनेमा खोजेर हेर्न थाल्छन् । त्यो पनि कतिबेरसम्म ? घरि अखबार अथवा किताबमा मन भुलाउने प्रयास गर्छन् । घरि बार्दली गएर बसिदिन्छन् । बाहिरका बुहारी सुमित्रा सञ्जवनी अस्पतालमा कार्यरत छे । उनीहरू केही दिनसम्म नरेन्द्रमानको सेवामा अहोरात्र लागिरहे । तर कति दिनसम्म काम नगरेर बस्ने, "भुखे पेट हेवे ना गोपाला" काममा जान थाले । तथापि दिनमा तीन चारपटक भिडियो कलमार्फत् हालखबर लिइराख्छन् । साथै उनको सेवामा एक जना सुसारे राखिछोडेका छन् । नरेन्द्रमानकी श्रीमती, नन्दिनीको ज्यान आफै रोगिलो छ, घुँडाहरू काम गर्न छाडेका छन् । "यो नखाइसियोस्, त्यो मात्र खाइसियोस् । यता चिसोमा नबसियोस् । गोडामा चप्पल खेई ?" निकै कडा निगरानी छ श्रीमतीको पनि ।

जायज छ । तर उनको मनोविज्ञान पनि बुझ्नु पर्यो नि । हजुरबालाई फगत जीवन मात्र होइन, जीवन्तता पनि चाहियो । उनको आफ्नै आवास कारावासजस्तै भएछ ।" अभिमन्युको तर्कमा दम थियो । सबै जना मौन भए । जोसिँदै उसले सुफायो, "उहाँलाई थोरबहुत भए पनि आसपासका ठाउँहरूमा आवतजावत गर्ने छुट दिनुपर्ने । उहाँलाई धेरै अर्तिउपदेश दिने काम बन्द गरौ । त्यो उहाँसँग प्रयाप्त छ, अब उहाँलाई मन भुलाउने अवसर दिने काम गरौ । अब उहाँका अगाडि उभिएर हामीले सहानुभूति अथवा दया-करुणा प्रकट गरिराख्ने होइन । उहाँका साथ केही बेर बस्ने गरौ उहाँका साथ हस्यौलीठस्यौली गरौ । आज पनि उहाँ आफ्नो परिवारको लागि उतिकै महत्त्वपूर्ण हुनुहुन्छ, जति हिजोअस्तित्व हुनुहुन्थ्यो, त्यो सन्देश दिने काम गरौ । कोही पनि वृद्ध अथवा वृद्धा बाँचन त चाहन्छन्, तर लक्ष्यविहीन भएर होइन । उहाँलाई पनि एक लक्ष्य दिनुपर्ने । नभए कुनै सामाजिक काममै अल्मडि दिनुपर्ने ।" "तर अलि लापरवाही भयो भने उहाँको ज्यान पनि जान सक्छ ।" सबैले मसिनो स्वरमा चिन्ता पुनः दोहर्‍याए । "उहाँलाई अहिले नै जिउँदो लासमा परिणत गर्नुभन्दा अलिअलि जोखिम मोलेकै श्रेयस्कर हुनेछ । बरू सबदो सावधानी पनि राखौ । निगरानी राखौ, तर उहाँलाई सहज हुने गरी । कुनै पनि निर्णय उहाँउपर जबरजस्ती न थुपारौ, बरू विश्वासमा लिने काम गरौ ।" अभिमन्युको सुभाबवाट सबै जना सहमत थिए । नरेन्द्रमानको लागि फरक खाले दैनिकी बनाउनमा उनीहरू व्यस्त भए ।

अर्को दिनदेखि नरेन्द्रमानको बिहानीको समय करेसाबारीमा बित्न थाल्यो, साँभको चिया पसलमा । तर एक निश्चित समयका लागि । आवश्यक औषधीपानीका साथ सुसारे उनको वरिपरि नै रहन्थ्यो । छोराबुहारीहरू कामबाट फर्किएपछि नरेन्द्रमानकै साथ बसेर उनका साथ कम्तीमा एक घन्टा कैरम खेल्न थाले । "बुवा ! मेरो अफिसमा फलानो समस्या आइलाग्यो छ, हजुरको सुभाब चाहियो । बुवा मलाई ढिकानो धर्मसंकट आइपर्यो छ, हजुरको मार्गदर्शन चाहियो ।" यस्तैयस्तै बहाना फिर्बदै छोराबुहारीहरू नरेन्द्रमानसित सुभाबहरू माग्न थाले । प्रत्येक शनिवार दिउँसो, नरेन्द्रमानका समकक्षी मित्रहरूको जमघट उनको घरमै हुन थाल्यो । छोराबुहारीहरू छुट्टीको दिन पारेर मन्दिरतिर जान लाग्दा बाआमालाई समेत सँगै लैजान जान थाले । "बुवा, हजुरको हातबाट बनेको चियामा क्या दामी हुन्छ, त्यही पिउने मन भयो आज त । बुवा, हजुरको करेसाबारीमा उब्जिएको गोलभेडाको स्वाद त साँभो राम्रो रहेछ नि ।" यस्तैयस्तै कुराहरू बुहारीहरूले फिक्न थालेकी छन् । नातिनातिनीहरू पनि नरेन्द्रमानसँगै बसेर ल्यापटपमा भिडियो गेम खेल्न थालेका छन् । बिस्तारै नरेन्द्रमान पनि तर्पिदै गए । उनलाई आफ्नो पुरानो रवाफमा फर्किन एक महिना पनि लागेन । आफ्नै टोलमा अवस्थित एक सामुदायिक स्कूलको व्यवस्थापनमा समेत समय दिन थालेका छन् । छिमेकबाट केही बच्चाहरू त्यसपन पढ्न उनको घरमै आउन थालेका छन् । उनका लेखहरू समाचारपत्रहरूमा प्रकाशित हुन थालेका छन् । नरेन्द्रमान टोलछिमेकका वृद्धवृद्धाहरूका लागि एक आदर्श भएका छन् । अचेल नहुकुल आफ्ना समकक्षी साथीहरूलाई सुभाब दिँदै हिँड्छ, "हेर बाबु, सबैले आफ्ना आफ्ना अभिभावकको लामो उमेरको कामना गर्छन् । तर हेक्का राख्नु, उमेर र आयु, दुबै फरक कुरा हुन् । उमेरजति सुकै लामो भए पनि जीवन्तता छैन भने त्यस्तो लामो उमेरको काम नै छैन । हामीहरू आफ्ना अभिभावकको लामो उमेरको लागि हेइहन, गहिरो आयुको लागि कामना गर्नुपर्छ ।"

-साहित्यपोट डटकम

छुट्टाछुट्टै सवारी दुर्घटनामा ६ को मृत्यु

पाल्पा, असोज १९/देशका विभिन्न स्थानमा भएको सवारी दुर्घटनामा ६ जनाको मृत्यु भएको छ । केन्द्रीय प्रहरी समाचार कक्षा अनुसार काठमाडौं, तेह्रथुम, सुनसरी, धनुषामा भएका छुट्टाछुट्टै सवारी दुर्घटनामा ६ जनाको मृत्यु भएको हो ।

काठमाडौं महानगरपालिका-२८ भद्रकालीस्थित सडकमा ट्रक र स्कुटर एक आपसमा ठोक्कदा स्कुटर चालकको मृत्यु भएको छ । प्र-३-०१-००१ ग ३७०५ नम्बरको ट्रक र बा.प्र-०२-०१८ प ९२७७ नम्बरको स्कुटर एकआपसमा ठक्कर खाँदा स्कुटर चालक सोही महानगरपालिका-१३ ताहाचल बस्ने ३२ वर्षीया आर्कटि शर्माको मृत्यु भएको हो । दुर्घटनामा गम्भीर घाइते भएकी उनको राष्ट्रिय ट्रमा सेन्टरमा उपचारको क्रममा मृत्यु भएको केन्द्रीय प्रहरी समाचार कक्षले जनाएको छ । ट्रक चालकलाई प्रहरीले नियन्त्रणमा लिएको छ ।

यस्तै तेह्रथुमको आठराई गाउँपालिका-४ इवामामा ट्याक्टर दुर्घटना हुँदा चालकको मृत्यु भएको छ । मे.१ त ३०७६ नम्बरको ट्याक्टर सडकबाट करिब १० मिटर तल खसेर दुर्घटना हुँदा चालक सुनसरी इनरूवा नगरपालिका-७ तित्रीवनका ४० वर्षीय नवाज सतारको मृत्यु भएको हो । यस्तै सुनसरीको गढी गाउँपालिका-५ थलाहामा पनि ट्याक्टर दुर्घटना हुँदा एक जनाको मृत्यु भएको छ । को. १ त ४८३५

नम्बरको ट्याक्टर अनियन्त्रित भई दुर्घटना हुँदा ट्याक्टरमा सवार सोही गाउँपालिका-६ बस्ने प्रमिला देवी मण्डलको मृत्यु भएको हो । उनको बिराट टिचिङ हस्पिटल टंकीमा उपचारको क्रममा मृत्यु भएको हो । दुर्घटनामा घाइते भएका ट्याक्टरमा सवार अन्य १ जनाको सोही अस्पतालमा उपचार भइरहेको छ । ट्याक्टर चालकलाई प्रहरीले नियन्त्रणमा लिएको छ ।

यस्तै सुनसरीकै धरान उपमहानगरपालिका-८ लाङगालीस्थित सडकमा ट्रकले स्कुटरलाई ठक्कर दिँदा स्कुटर चालकको मृत्यु भएको छ । को.१ ख ४०६३ नम्बरको ट्रकले प्र.१-०२ ०४५ प ३७४ नम्बरको स्कुटरलाई शुरुबार बिहान ठक्कर दिँदा स्कुटर चालक इटहरी उपमहानगरपालिका-९ का ४५ वर्षीय आशबहादुर राईको मृत्यु भएको केन्द्रीय प्रहरी समाचार कक्षले जनाएको छ । ठक्करबाट गम्भीर घाइते भएका उनको धरान घोषामा उपचारको क्रममा मृत्यु भएको हो । दुर्घटनामा घाइते भएका स्कुटरमा सवार अन्य १ जनाको सोही अस्पतालमा उपचार भइरहेको छ । ट्रक

चालकलाई प्रहरीले नियन्त्रणमा लिएको छ । यस्तै धनुषाको बटेश्वर गाउँपालिका-३ दहालटोलस्थित सडकमा ट्याक्टरले मोटरसाइकललाई ठक्कर दिँदा एक जनाको मृत्यु भएको छ । प्र.२-०२-००१ प ६३६६ नम्बर र ज.१० प २५७ नम्बरको मोटरसाइकललाई ज.१ त ९३५८ नम्बरको ट्याक्टरले ठक्कर दिँदा प्र.२-०२-००१ प ६३६६ नम्बरको मोटरसाइकलमा सवार सोही गाउँपालिका-५ बस्ने ४० वर्षीया रेखा देवी महतोको मृत्यु भएको हो । दुर्घटनामा गम्भीर घाइते भएकी उनको प्रादेशिक अस्पताल जनकपुरमा उपचारको क्रममा मृत्यु भएको हो । दुर्घटनामा घाइते भएका ज.१० प २५७ नम्बरको मोटरसाइकल चालकको सोही अस्पतालमा उपचार भइरहेको छ । यसैगरी धनुषाको औरी गाउँपालिका-१ पौडेश्वर पुलमा मोटरसाइकल दुर्घटना हुँदा चालकको मृत्यु भएको छ । प्र.२-०२-००६ प ९१०० नम्बरको मोटरसाइकल अनियन्त्रित भई दुर्घटना हुँदा चालक विदेह नगरपालिका-८ बर्फ बस्ने २६ वर्षीय राम मण्डलको मृत्यु भएको हो । दुर्घटनामा गम्भीर घाइते भएका उनको प्रादेशिक अस्पताल जनकपुरमा उपचारको क्रममा मृत्यु भएको हो । दुर्घटनामा घाइते भएका मोटरसाइकलमा सवार १ जनाको सोही अस्पतालमा उपचार भइरहेको छ । दुर्घटनाका विषयमा थप अनुसन्धान भइरहेको केन्द्रीय प्रहरी समाचार कक्षले जनाएको छ ।

खेलकुद समाचार बंगलादेशलाई हराउँदै भारत फाइनलमा

काठमाडौं, असोज १९/बंगलादेशलाई ९ विकेटले हराउँदै भारत चीनमा जारी एसियाली खेलकुदको पुरुष क्रिकेटको फाइनलमा प्रवेश गरेको छ । बंगलादेशले प्रस्तुत गरेको ९७ रनको न्यून लक्ष्य भारतले ९.२ ओभरमा मात्र एक विकेटको पछ्याएको हो ।

भारतको सुरुवात भने राम्रो भएन । यशस्वी जैस्वाललाई भारतले पहिलो ओभरमा नै शून्य रनमा गुमाएको थियो । तर, त्यसपछि स्तुराज गैकवाडले २६ बलमा ४० तथा तिलक वर्माले समान बलमा ५५ रनको इनिङ्स खेलेपछि भारतले ६४ बल अगावै लक्ष्य भेटायो । यसअघि शाई किशोरले ३ तथा वासिङ्टन सुन्दरले २ विकेट लिए पछि बंगलादेशले निर्धारित २० ओभरमा ९ विकेटको क्षतिमा ९६ रन मात्र बनाएको थियो । बंगलादेशका लागि जाकल अलीले सर्वाधिक २४ तथा परभेज होसेन इमोनले २३ रनको योगदान दिए ।

यसैगरी एसियाली खेलकुद अन्तर्गत क्रिकेटमा पाकिस्तानलाई हराउँदै अफगानिस्तान फाइनलमा पुगेको छ । चीनको हाङफाउमा शुरुबार भएको दोस्रो सेमिफाइनल खेलमा अफगानिस्तानले पाकिस्तानलाई ४ विकेटले हरायो । पाकिस्तानले दिएको १ सय १६ रनको सामान्य लक्ष्य अफगानिस्तानले १७ ओभर ५ बलमा ६ विकेट गुमाएर भेटायो । अफगानिस्तानका नूर अली जदरानले सर्वाधिक ३९ रन बनाए । यस्तै कप्तान गुलबदिन नडबले नटाउट २६ रन बनाए । बलिङतर्फ पाकिस्तानका अराफत मिनहस र उस्मान कदिरले २/२ विकेट लिए । यसअघि टस हारेर ब्याटिङको निम्तो पाएको पाकिस्तान १८ ओभरमा १ सय १५ रन बनाउँदा अल आउट भयो । पाकिस्तानका ओभर युसुफले सर्वाधिक २४ रन बनाए । बलिङतर्फ अफगानिस्तानका फरीद अहमदले ३ तथा कइस अहमद र जहिर खानले २/२ विकेट लिए । अब अफगानिस्तानले फाइनलमा आज शनिवार भारतसँग खेल्नेछ ।

कर्पोरेट/अर्थ समाचार एभरेष्ट बैंकले दियो चालकहरूलाई वित्तीय साक्षरता

पाल्पा, असोज १९/एभरेष्ट बैंक लिमिटेडले ले चालकहरूलाई वित्तीय साक्षरता दिएको छ । उसले नेपाल अटो तथा इ-रिक्सा यातायात प्रा.लि.का अटो तथा इ-रिक्सा यातायात प्रा.लि. तिलोत्तमा रुपन्देहीमा आवद्ध चालकहरूलाई वित्तीय साक्षरता दिएको हो ।

कार्यक्रममा नेपाल राष्ट्र बैंक सिद्धान्तनगर भैरहवाका प्रमुख सतेन्द्रराज सुवेदी तथा एभरेष्ट बैंकका बजार तथा संस्थागत निक्षेप विभाग प्रमुख पुष्पराज उप्रतीले एक सय जना प्रमुख पुष्पराज उप्रतीले एक सय जना भन्दा बढी टेम्पो तथा इ-रिक्सा चालक र महिला उद्यमीहरूलाई वित्तीय साक्षरता सचेतना प्रदान गरे । सो वित्तीय साक्षरता सचेतना कार्यक्रममा उप्रतीले स-साना बचतले पनि भविष्यमा आइपुग्ने जोखिम व्यवस्थापन गर्न मद्दत पुग्ने बताए । यस्तै बैंकले फोन पे को सहकार्यमा क्यूआर कोड समेत हस्तान्तरण गरेको छ ।

तिलोत्तमा-५ मणिग्राम रुपन्देहीमा आयोजित एक विशेष कार्यक्रममा नेपाल अटो तथा इ-रिक्सा यातायात प्रा.लि.का ५५ भन्दा बढी सदस्यहरूलाई क्यूआर कोड हस्तान्तरण गरिएको हो । तिलोत्तमा नगरपालिकाका उप-प्रमुख जागेश्वर देवी चौधरी र बैंकका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत सुदेश खालिङले क्यूआर कोड हस्तान्तरण गरेका हुन् । उप-प्रमुख चौधरीले एभरेष्ट बैंकको यस वित्तीय साक्षरता तथा क्यूआर कोड हस्तान्तरण कार्यले सर्वसाधारणलाई सरल तथा सुरक्षित बैंकिङ सुविधा उपलब्ध हुने विश्वास व्यक्त गरिन् । बैंकका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत खालिङले लम्बिनी कृषि उपज थोक बजार तिलोत्तमा-५ मणिग्राम रुपन्देहीका सर्वसाधारणहरू माफ्र यसरी वित्तीय साक्षरता प्रदान गर्न पाउँदा खुसी लागेको र यसले सम्पूर्ण तिलोत्तमा बसीहरूमा सुरक्षित बैंकिङ गर्न हौसाल लम्बिनी कृषि उपज थोक बजार मिल्ने बताए ।

विद्यार्थीमा प्रविधिको प्रयोग...

...अभिभावक चोकलाल तिवारीले प्रविधिको अधिकतम प्रयोग गर्ने विद्यालयको प्रयासले अभिभावकमा नयाँ आशा जगाएको बताए । उनले शिक्षककै कोठामा गएर पढ्नुपर्ने नियमका कारण आफ्ना छोराछोरीमा सिर्जनशीलता र क्रियाशीलताको विकास भएको बताए । उनले जिल्लाका उत्कृष्ट विद्यालयसँग प्रतिस्पर्धा गर्नका लागि नमुना र शैक्षिक स्तर राम्रो भएका विद्यालयहरूमा गएर यहाँका शिक्षकहरूलाई सिक्न समेत सुझाव

दिए । विद्यालयका शिक्षक प्रकाश न्यौपानेले बढ्दो बसाइँसराइका कारण गाउँ खाली भएको अवस्थामा प्रविधिको प्रयोगसहितको यो पद्धतिले विद्यार्थी टिकाउन सहज भएको बताए । उनले विद्यार्थी शिक्षकको कोठामा अध्ययन गर्न आउने परिपाटीले शिक्षक र विद्यार्थीबीच आत्मीयता, सद्भाव, सिर्जनशीलता र रूचिको विकास भएको दाबी गरे । जिल्ला शिक्षा समन्वय एकाइ स्याङ्जाका प्रमुख विश्वराज आचार्यले पनि चनाखो हुन सुझाव दिए ।

विद्यालयहरूको संख्या बढ्दै गएको बताए । उनले प्रविधिको सही प्रयोग गरेका यहाँका विद्यालयहरूबाट सकारात्मक नतिजासमेत आइरहेको दाबी गरे । 'प्रविधिको उच्चतम प्रयोग गर्ने क्रममा विद्यार्थीमा देखिएको गलत आचरण र व्यवहार हटाउनसमेत हामीहरू प्रयासरत छौं', प्रमुख आचार्यले भने, 'विद्यार्थीले प्रविधिको गलत प्रयोग गर्न सक्ने सम्भावनासमेत रहने हुँदा अभिभावकलाई पनि चनाखो हुन सुझाव छ ।' -रासस

हार्दिक बधाई तथा शुभकामना

निजी तथा आवासीय विद्यालय अर्गनाइजेसन (प्याब्सन पाल्पा) का सहयोगी, शुभचिन्तक, सफल व्यवसायी र समाजसेवीहरू बसन्तलाल बज्राचार्य धर्मचक्र बौद्ध युवा संघको अधिवेशनबाट गरिमायम अध्यक्ष, उपाध्यक्षमा नारायण बहादुर बज्राचार्य, सचिवमा अनुराधा बज्राचार्य, कोषाध्यक्ष जितेन्द्र बज्राचार्य साथै असनटोल टोल विकास समितिको अधिवेशनबाट अध्यक्षमा अनुराधा शाक्य, उपाध्यक्षमा सुनिता थैव, सचिव सुनिता प्रधान र कोषाध्यक्ष दिप्ती शाक्य बज्राचार्य निर्वाचित हुनुभएकोमा उहाँहरूसहित सम्पूर्ण नवनिर्वाचित सदस्यहरूमा हार्दिक बधाई तथा सफल कार्यकालको शुभकामना व्यक्त गर्दछौं । धन्यवाद ! भवतु सब्ब मंगलम् ।

अशेष भट्टराई सचिव एवं महेशमान बज्राचार्य अध्यक्ष
निजी तथा आवासीय विद्यालय अर्गनाइजेसन प्याब्सन पाल्पा परिवार तानसेन, पाल्पा

वर्गिकृत डिस्प्ले

१ X ५ साइजमा मात्र
वर्गिकृत डिस्प्लेमा
विज्ञापन
दिनुहोस् व्यवसाय
बढाउनुहोस् ।
सम्पर्क: ०७५-५२०६०१

मनको आवाज.....

'नाम पनि युनिक, कम पनि युनिक'

यूनिक् एफ.एम. ९४.३ मेगाहर्ज

विज्ञापनको लागि सम्पर्क :
यूनिक् शोसियल कम्युनिकेशन प्रा.लि.
तानसेन, पाल्पा
०७५-५२१८६८, ५२१८६६
E-mail
news.uniquefm@gmail.com
www.uniquefm942.com

हरेक प्रहरका ताजा समाचारका लागि www.shitalpati.com क्लिक गर्नुहोस् ।

